

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobců: **a) Ing. J. K. a b) M. K.**, zastoupených Mgr. Veronikou Daňhelovou, advokátkou se sídlem Generála Hlad' o 4, Nový Jičín, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2012, čj. KUZL 68462/2012, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 1. 2015, čj. 22 A 18/2013 – 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši **5260 Kč** ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupkyně Mgr. Veroniky Daňhelové, advokátky se sídlem Generála Hlad' o 4, Nový Jičín.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1) Rozhodnutím ze dne 31. 8. 2012, čj. MěÚ-RpR/34331/2012 (dále jen „rozhodnutí o odstranění stavby“), Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm, Odbor životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad“) nařídil žalobcům jako vlastníkům stavby odstranění stavby vodovodního potrubí na pozemku parc. č. 1661 a 1664 v k. ú. Z. v délce cca 18 m od studny k rodinnému domu č. p. X, neboť stavba byla provedena bez stavebního povolení vodoprávního úřadu [§ 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, dále jen „stavební zákon“, ve znění do 31. 12. 2012], a uložil žalobcům povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby.

2) Rozhodnutím ze dne 21. 12. 2012, čj. KUZZL 68462/2012 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobců proti shora uvedenému rozhodnutí o odstranění stavby a toto rozhodnutí potvrdil.

II.

3) Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. Krajský soud žalobě vyhověl a zrušil napadené rozhodnutí. Dospěl k závěru, že sporná stavba potrubí není vodním (dříve vodohospodářským) dílem podléhajícím povolení vodoprávního (dříve vodohospodářského) úřadu, neboť takovému závěru nesvědčí ani vyhláška č. 44/1978 Sb., o veřejných vodovodech a veřejných kanalizacích, účinná do 31. 12. 2001 (dále jen „vyhláška č. 44/1978 Sb.“), ani § 38 odst. 1 písm. c) zákona č. 138/1973 Sb., o vodách, účinného do 31. 12. 2001 (dále jen „starý vodní zákon“).

4) Vyhláška č. 44/1978 byla vydána jako prováděcí předpis k § 24 odst. 6 a § 30 odst. 4 starého vodního zákona. Tato ustanovení upravují vypouštění vod do veřejných kanalizací a zásobování vodou z veřejných vodovodů. Podle § 1 odst. 1 této vyhlášky je veřejným vodovodem „*soubor objektů a zařízení k hromadnému zásobení obyvatelstva vodou a ke krytí potřeby vody pro národní hospodářství.*“ Potrubí žalobců nelze pod tuto definici podřadit, neboť slouží pouze k přívodu pitné vody do nemovitosti žalobců ze studny na sousedním pozemku.

5) Pouhá „*trubka*“ spojující nemovitost se studnou není ani stavbou podle § 38 odst. 1 písm. a) starého vodního zákona, kterým argumentoval vodoprávní úřad. Podle tohoto ustanovení jsou vodohospodářskými díly „*přehrady, nádrže, studny a ostatní stavby potřebné k nakládání s vodami.*“ Pojmem „*ostatní stavby potřebné k nakládání s vodami*“ se rozumí stavby obdobné přehradám, nádržím či studnám. Potrubí nelze za takovou stavbu považovat.

6) Nejedná se ani o vodovodní řad podle § 38 odst. 1 písm. c) starého vodního zákona, jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí. Pojem „*vodovodní řad*“ nemá legální definici a obecně je vnímán jako vodovodní síť vedoucí od zdroje vody, například od vodojemu, ze kterého vedou odbočky ke koncovým spotřebitelům. Potrubí žalobců není sítí, ale jednoduchým soukromým vodovodním rozvodem. Podle krajského soudu lze potrubí žalobců spíše považovat za vnitřní vodovod podle § 2 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“), tj. potrubí určené pro rozvod vody po pozemku nebo stavbě a navazující na konec vodovodní přípojky. Vnitřní vodovod není podle uvedeného ustanovení vodním dílem.

7) Krajský soud uzavřel, že potrubí žalobců nebylo vodohospodářským dílem vyžadujícím povolení vodohospodářského úřadu. Rozhodnutí o odstranění stavby vydal vodoprávní úřad namísto obecného stavebního úřadu; to však nezpůsobuje jeho nicotnost, neboť se jednalo pouze o různé odbory téhož městského úřadu. Nelze tedy hovořit o zjevné věcné nepřislusnosti. Krajský soud uložil žalovanému povinnost prověřit v dalším řízení, zda potrubí žalobců nevyžadovalo stavební povolení či ohlášení podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „starý stavební zákon“).

Žalovanému lze přisvědčit, že se na sporné potrubí nevztahovalo ani stavební povolení ke stavbě rodinného domu ze dne 4. 8. 1983, ani kolaudační rozhodnutí ze dne 24. 10. 1988.

III.

8) Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Právní názor krajského soudu, že potrubí žalobců nebylo vodním dílem podléhajícím povolení vodoprávního úřadu, označil za nezákonný a nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Sporné potrubí zcela jistě nelze označit za vnitřní vodovod, neboť ten musí podle zákonné definice navazovat na konec vodovodní přípojky. Tak tomu není, neboť potrubí navazuje na zdroj vody (na studnu). Podle výkladu Ministerstva zemědělství se tedy jedná o vodní dílo podle § 55 odst. 1 vodního zákona (srov. *„Zákon o vodovodech a kanalizacích s prováděcí vyhláškou a podrobným komentářem po velké novele včetně dopadů nového občanského zákoníku k 1. 1. 2014“*, IV. vydání s. 24). Vodoprávní úřady běžně povolují společně se stavbou studen i vodovodní řady, které přivádějí vodu ze studny do zásobované nemovitosti; tato praxe vychází z nynější i z dříve platné legislativy.

9) V době, kdy byla nemovitost žalobců povolována a kolaudována, definovala vodovodní přípojku vyhláška č. 29/1975 Sb., o vodovodních a kanalizačních přípojkách, které se považují za vodohospodářská díla, účinná do 31. 12. 1988. Podle této vyhlášky jsou vodovodními přípojkami pouze takové přípojky, které jsou napojeny na veřejný vodovod, ze kterého je voda prostřednictvím vodovodní přípojky přiváděna k nemovitosti. Tomu odpovídá i § 3 zákona o vodovodech a kanalizacích, podle kterého je vodovodní přípojka *„samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od odbočení z vodovodního řadu k vodoměru, a není-li vodoměr, pak vnitřnímu uzávěru připojeného pozemku nebo stavby.“* Za vodovodní přípojku je tedy možné považovat pouze stavbu napojenou na veřejný vodovod, z něhož je voda odebírána.

10) Stavba žalobců je vodovodním potrubím (neboli vodovodním řadem či vodovodem), nikoli vodovodní přípojkou. Vodovody sloužící k zásobování jednotlivých objektů se podle vyhlášky č. 144/1978 Sb. nepovažovaly za veřejné vodovody, nicméně podle § 38 odst. 1 písm. c) starého vodního zákona byla stavba vodovodního řadu (potrubí) vodohospodářským dílem podléhajícím povolení vodohospodářského orgánu, čemuž odpovídá i § 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, podle kterého je vodovod *„provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující vodovodní řady a vodárenské objekty, jimiž jsou zejména stavby pro jímání a odběr povrchové nebo podzemní vody, její úpravu a shromažďování.“* Vodovod je vodním dílem podle § 55 odst. 1 písm. c) zákona o vodách bez ohledu na jeho délku či počet osob, kterým slouží; tato kritéria pouze určují, zda se jedná o vodovod pro veřejnou potřebu či nikoliv. Jako vodní dílo podléhá povolení vodoprávního úřadu. Na tom nemůže nic změnit okolnost, že se jedná o „malou“ stavbu v délce pouhých 18 m.

11) Odbor výstavby a územního plánování Městského národního výboru Rožnov pod Radhoštěm uvedl ve stavebním povolení ze dne 4. 8. 1983, že pitná voda bude odebírána ze studny; stavba studny ani vodovodu však nebyla ve výčtu povolovaných staveb. Obdobně tomu bylo v kolaudačním rozhodnutí ze dne 24. 10. 1988; zde je pouze uvedeno, že se pitná voda odebírá ze studny společné pro dvojdomek.

IV.

12) Žalobci se ztotožnili s právním názorem krajského soudu. V době stavby a kolaudace jejich rodinného domu neexistoval takový veřejnoprávní předpis, podle něhož by byla sporná trubka vodohospodářským dílem vyžadujícím povolení vodohospodářského úřadu. Trubka není vodovodním řadem, neboť tento termín se užívá v souvislosti s vodovodními sítěmi. Tehdy rovněž nebylo běžné, aby vodohospodářský úřad povoloval připojení soukromé studny k rodinnému domu; pokud by tomu tak bylo, nemohlo by být v kolaudačním rozhodnutí výslovně uvedeno, že bude voda odebírána ze studny. Vyhlášku č. 144/1978 Sb. nelze na případ žalobců aplikovat, neboť prováděla ustanovení starého vodního zákona týkající se veřejných vodovodů. Soudobé právní předpisy upravovaly pouze problematiku veřejných vodovodů. Žalobci rovněž doložili platné povolení k nakládání s vodami vztahující se k předmětné studně, které vodoprávní úřad vydal, aniž by zpochybňoval platnost tohoto připojení.

V.

13) Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

14) Kasační stížnost není důvodná.

15) Ochranu vodních zdrojů, zabezpečení přístupu k vodě a její hospodárné využívání lze označit za významné veřejné zájmy, k jejichž realizaci slouží vodní díla. Existence vodního díla zásadním způsobem ovlivňuje pozemky, na nichž se vodní dílo nachází, jakož i pozemky sousední, a nezřídka se přitom z povahy věci střetávají i protichůdné soukromé zájmy. Právní otázky související s vodními díly proto mají podstatný občanskoprávní aspekt, na který musí právní úprava vodních děl adekvátně reagovat.

16) Stěžovatel koncipoval kasační stížnost jako polemiku s právním názorem krajského soudu, že sporné potrubí žalobců nebylo vodním dílem vyžadujícím povolení vodoprávního úřadu, a proto nebyl vodoprávní úřad oprávněn naříditi jeho odstranění. Krajský soud vyšel z prosté úvahy, že jediným účelem sporné trubky bylo přivést vodu ze studny do rodinného domu, a že takovou jednoduchou stavbu nelze považovat za vodní dílo kvalitativně srovnatelné s vodovodním řadem či s přehradní nádrží.

17) Nejvyšší správní soud zjistil ze správního spisu, že dne 1. 9. 1983 nabylo právní moci stavební povolení ze dne 4. 8. 1983 vydané Odborem výstavby a územního plánování Městského národního výboru Rožnov pod Radhoštěm (dále jen „stavební úřad“), kterým stavební úřad povolil žalobcům stavbu poloviny dvojdomku na pozemku parc. č. 1887/7 v k. ú. Z. Ve stavebním povolení je uvedeno, že pitná voda bude odebírána ze studny zřízené na vlastním pozemku.

18) Dne 24. 5. 1988 uzavřeli žalobci jako uživatelé pozemku parc. č. 1887/7 s uživateli pozemku parc. č. 1887/6 Ing. J. a D. V. „smlouvu o společném užívání stavby studny na parcele č. 1887/6“. Podle této smlouvy jsou majiteli studny manželé V. a žalobci mají stejné právo na odběr vody z této studny jako její majitelé s tím, že údržbu budou provádět společně dle pokynů majitelů studny. Strany se také zavázaly uvést studnu do provozu

nejpozději během června 1988. Podle bodu 6. smlouvy „*bude ve smyslu výše uvedených bodů nejpozději do 6 měsíců po ukončení výstavby obou domů vypracována nová smlouva a zanesena do evidence nemovitostí.*“

19) Stavební úřad následně vydal dne 24. 10. 1988 kolaudační rozhodnutí, kterým povolil žalobcům užívání shora uvedené stavby poloviny dvojdomku. V kolaudačním rozhodnutí bylo uvedeno, že pitná voda se odebírá ze studny společné pro dvojdomek.

20) Geometrickým plánem ze dne 29. 12. 1988 došlo k vyrovnání hranic pozemků a k vyznačení novostavby dvojdomku; geometrický plán rovněž uvádí nová čísla parcel a odpovídá nynějšímu zákresu pozemků v katastrální mapě pro k.ú. Z. (<http://nahliznidokn.cuzk.cz>).

21) Dne 22. 6. 2007 doručil žalobce Ing. K. vodoprávnímu úřadu žádost o povolení k odběru podzemních vod pro potřeby domácností, a to za účelem zásobování rodinného domu. Jako zdroj vody uvedl studnu na pozemku parc.č. 1661 v k.ú. Z. Dne 24. 10. 2007 pod čj. MěÚ/OŽP/2071/2007VH/VŠ-231/2 vydal vodoprávní úřad žalobci povolení k nakládání s podzemními vodami – k jejich odběru ze studny na pozemku parc. č. 1661 v k. ú. Z. (dále jen „povolení k odběru“), a to na 50 let. V odůvodnění povolení k odběru uvedl, že „*žádost byla doložena všemi povinnými podklady podle § 9 odst. 1 vodního zákona a § 2 a § 6 vyhlášky č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasu a vyjádření vodoprávního úřadu, a dalšími doklady, a to stavebním povolením na stavbu RD ze dne 4. 8. 1983, kolaudačním rozhodnutím stavby ze dne 24. 10. 1988, smlouvou o společném užívání studny na pozemku p. č. 1887/6 v k. ú. Z., výpisem z LV a situačním snímek z katastrální mapy a geometrickým plánem se zakreslením odběrného místa.*“ Vodoprávní úřad dále uvedl, že k odběru nežádal vyjádření osoby s odbornou způsobilostí, protože „*k odběru vody dochází dlouhodobě bez jakýchkoli problémů,*“ a uzavřel, že přezkoumal žádost z hledisek vodního a stavebního zákona, projednal ji s účastníky řízení i s dotčenými orgány a neshledal důvody, které by bránily povolení.

22) Podle výpisu z katastru nemovitostí pro list vlastnictví č. 1371 ze dne 24. 6. 2010, který je rovněž součástí správního spisu, se vlastníky pozemku parc. č. 1661 následně stali manželé J. aj. P., a to na základě usnesení soudního exekutora o udělení příklepu ze dne 25. 11. 2008, čj. 103 Ex 19475/07 - 46, které nabylo právní moci dne 24. 12. 2008, a na základě souhlasného prohlášení o vzniku práva ze zákona ze dne 13. 5. 2009.

23) Dne 24. 6. 2010 vodoprávní úřad oznámil žalobcům, že zahajuje řízení o odstranění stavby vodovodního potrubí na pozemcích parc. č. 1661 a 1664 v k. ú. Z. Přípisem ze dne 12. 7. 2010 žalobci podali „*žádost o dodatečné stavební povolení na vodovodní přípojku ke studni na parcele č. 1661 v k. ú. Z.*“. Uvedli, že se jedná o přípojku vybudovanou v roce 1984 a od té doby používanou v souladu s kolaudačním rozhodnutím ze dne 24. 10. 1988 a s povolením k nakládání s vodami ze dne 24. 10. 2007. Vodoprávní úřad vyzval žalobce dne 23. 7. 2010, aby doložili projektovou dokumentaci stavby vodovodního potrubí, doklad prokazující vlastnické právo k pozemku anebo právo založené smlouvou provést stavbu anebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku, a aby zaplatili správní poplatek. Současně řízení přerušil.

24) Dne 9. 8. 2010 manželé P. sdělili vodoprávnímu úřadu, že s vodovodním potrubím žalobců na svém pozemku nesouhlasí, neboť překáží ve výkopových pracích ve stavebním povolení, a že studna neposkytuje dostatek vody pro oba domy. Vodoprávní úřad následně vyzval žalobce, aby se obrátili na soud, neboť stavbu nelze dodatečně povolit, existuje-li zde spor o právo stavebníka k pozemku, na němž se stavba nachází. Protože žalobci nepodali návrh k soudu, oznámil dne 31. 5. 2012 vodoprávní úřad pokračování v řízení a po ústním jednání vydal dne 31. 8. 2012 rozhodnutí o nařízení odstranění stavby vodovodního potrubí žalobců na pozemcích parc. č. 1661 a parc. č. 1664 v k. ú. Z., přičemž zdůraznil, že toto potrubí nelze považovat za vodovodní přípojku, neboť není napojeno na veřejný vodovod.

25) Ze správního spisu rovněž vyplývá, že vodoprávní úřad zahájil dne 24. 6. 2010 také řízení o odstranění stavby studny a vodovodního potrubí na pozemku parc. č. 1661 v k. ú. Z. ve vlastnictví manželů P. Protože manželé P. doložili všechny požadované doklady včetně dokladu o vlastnictví pozemku parc. č. 1661, vodoprávní úřad dodatečně povolil stavbu studny a vodovodního potrubí na jejich pozemku rozhodnutím ze dne 2. 9. 2010.

26) Jak je patrné ze shora uvedeného, potrubí bylo uvedeno do provozu již v roce 1988 a jeho účelem bylo zásobovat rodinný dům žalobců pitnou vodou ze studny na sousedním pozemku. Na rodinný dům bylo vydáno pravomocné stavební povolení i kolaudační rozhodnutí. Vlastníci sousedního pozemku udělili žalobcům výslovný písemný souhlas na odběr vody ze studny na tomto pozemku. Souhlas nebyl časově omezen; takové omezení nelze dovodit ze závazku stran vypracovat novou smlouvu do 6 měsíců po ukončení výstavby obou domů a zapsat ji do evidence nemovitostí, neboť doba účinnosti souhlasu nebyla s tímto závazkem nijak provázána. Časové omezení souhlasu s odběrem vody ostatně neshledal ani vodoprávní úřad v roce 2007, kdy vydal žalobcům povolení k odběru podzemní vody z uvedené studny a výslovně v něm uvedl, že k tomuto povolení byly předloženy veškeré doklady vyžadované právními předpisy a že neshledal nic, co by povolení bránilo. Teprve v roce 2010, po změně vlastníka sousedního pozemku se studnou, zahájil vodoprávní úřad řízení o odstranění potrubí žalobců s tvrzením, že se jedná o nepovolené vodní dílo, a že tuto okolnost nelze zhojit poukazem na existující povolení k odběru podzemní vody, na pravomocné kolaudační rozhodnutí a na stavební povolení k rodinnému domu žalobců.

27) Ústavní soud uvedl v nálezu ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01, N 117/31 SbNU 57, že „podstatou uplatňování veřejné moci v demokratickém právním státě (čl. 1 odst. 1 Ústavy) je kromě jiného také princip dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci a ochrana dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci, ať už v individuálním případě plynou přímo z normativního právního aktu nebo z aktu aplikace práva. Princip dobré víry působí bezprostředně v rovině subjektivního základního práva jako jeho ochrana, v rovině objektivní se pak projevuje jako princip presumpce správnosti aktu veřejné moci.“ V nálezu sp. zn. III. ÚS 252/04 ze dne 25. 1. 2005 (N 16/36 SbNU 173) Ústavní soud připomenul, že k neoddělitelným znakům právního státu patří také předvídatelnost práva a ochrana oprávněné důvěry v právo, nazývaná také oprávněným legitimním očekáváním. V nálezu sp. zn. I. ÚS 647/02 ze dne 27. 8. 2004 (N 120/34 SbNU 245) shledal Ústavní soud v „povinnosti neohrožovat důvěru osob v akty veřejné moci“ ústavní princip. S principem

důvěry občanů ve správnost aktu veřejné moci a v řádný výkon státní správy úzce souvisí také princip právní jistoty, podle kterého lze očekávat neměnnost právního stavu založeného správním rozhodnutím, proti němuž nebyly uplatněny opravné prostředky. Princip ochrany práv nabytých v dobré víře rovněž patří mezi základní zásady činnosti správních orgánů (srov. § 2 odst. 3 správního řádu) a ve správním řízení je zdůrazňován zejména u mimořádných opravných prostředků, kdy předmětem přezkumu je pravomocné správní rozhodnutí (srov. zejména § 94 odst. 4 a 5 správního řádu).

28) Podle § 126 odst. 1 starého stavebního zákona ve znění do 30. 6. 1992 platilo, že pokud se řízení podle tohoto zákona týkalo zájmů chráněných zvláštními právními předpisy, mimo jiné předpisy o vodách, byl stavební úřad povinen rozhodnout jen v dohodě, popřípadě se souhlasem dotčeného orgánu státní správy, který mohl vázat souhlas na splnění podmínek odpovídajících uvedeným předpisům. Toto pravidlo bylo ve vztahu ke kolaudačnímu řízení blíže konkretizováno v § 44 písm. a) vyhlášky č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebním řádu (dále jen „vyhláška č. 85/1976 Sb.“), podle něhož se kolaudační rozhodnutí nevydává, *„není-li zajištěno zdraví a bezpečnost osob a řádné a nerušené užívání stavby k určenému účelu, zejména není zajištěno podle dokumentace ověřené stavebním úřadem ve stavebním řízení vytápění stavby a připojení na rozvod vody, elektřiny, kanalizační síť apod., zejména u bytových a občanských staveb.“* Obdobně starý vodní zákon v § 4 odst. 3 vyžadoval, aby při výstavbě a rekonstrukcích obytných souborů bylo zabezpečeno i jejich zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod; lze doplnit, že podobné pravidlo je obsaženo i v § 5 odst. 3 nyní účinného vodního zákona. Stavební i vodoprávní předpisy účinné v 80. letech 20. století tedy vyžadovaly, aby stavební úřady spolupracovaly při povolování a výstavbě objektů určených k bydlení s vodohospodářskými úřady jakožto dotčenými orgány státní správy podle předpisů o vodách; nutným předpokladem kolaudace stavby určené k bydlení bylo i její připojení na rozvod vody.

29) Ze stavebního povolení i kolaudačního rozhodnutí je zřejmé, že stavební úřad byl od počátku obeznámen se záměrem žalobců zásobovat rodinný dům určený k trvalému bydlení pitnou vodou ze soukromé studny.

30) Dobrou víru žalobců posílila i okolnost, že jim vodoprávní úřad vydal dne 24. 10. 2007 povolení k odběru podzemních vod z předmětné studny za účelem zásobování jejich rodinného domu. Podpůrně lze připomenout, že podle § 2 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu ve znění do 14. 2. 2008 (dále jen „vyhláška č. 432/2001 Sb.“) patří mezi přílohy k žádosti o povolení k nakládání s vodami také *„kopie povolení stavby vodního díla a kolaudačního rozhodnutí, pokud požadované povolení k nakládání s vodami souvisí se stávajícím vodním dílem a v minulosti bylo vydáno jiným vodoprávním úřadem než dnes příslušným k vydání povolení k nakládání s vodami, pokud je má žadatel k dispozici.“* Provázanost stavebního povolení k vodním dílům a povolení k nakládání s vodami vyplývá i z § 15 vodního zákona, podle kterého lze povolení k vodním dílům, která mají sloužit k nakládání s vodami, vydat pouze v případě, bylo-li povoleno odpovídající nakládání s vodami nejpozději současně s povolením stavby vodního díla; obdobnou provázanost těchto povolení lze dovodit i z § 9 odst. 5 starého vodního zákona.

31) Vodoprávní orgány nařídily žalobcům odstranit stavbu vodovodního potrubí jakožto nepovoleného vodního díla, aniž by zohlednily, že žalobci byli vzhledem ke shora uvedenému více než dvacet let v dobré víře, že vodovodní potrubí vybudovali a užívali v souladu s právními předpisy a na základě povolení příslušných orgánů. Takový postup nelze akceptovat, neboť je v rozporu s příkazem šetřit práva dotčených osob nabytá v dobré víře (§ 2 odst. 3 správního řádu) a narušuje důvěru občanů v řádný výkon státní správy a ve správnost a zákonnost aktů vydaných orgány veřejné moci.

32) Vodoprávní orgány dále nevzaly v potaz, že předmětné potrubí sloužilo k zásobování rodinného domu žalobců pitnou vodou po více než dvacet let s výslovným písemným souhlasem vlastníků studny a přilehlého pozemku, aniž by v průběhu této doby nastaly jakékoli potíže s vydatností vodního zdroje či jiné potíže, které by vyžadovaly intervenci vodoprávních orgánů; není tedy zřejmé, že by v důsledku používání uvedeného potrubí vznikla újma veřejnému zájmu chráněnému vodoprávními předpisy.

33) Krajský soud ponechal shora uvedené úvahy spíše stranou. V odůvodnění svého rozsudku se zaměřil zejména na právní povahu sporného potrubí a dospěl k závěru, že se jedná o jednoduchou stavbu, jejímž jediným účelem je přivést vodu ze studny do domu. Nelze jej označit za vodní dílo podle § 38 odst. 1 písm. a) starého vodního zákona, neboť se zjevně nejedná o stavbu obdobnou přehradě, nádrži či studni. Nejedná se ani o vodovodní řad podle § 38 odst. 1 písm. c) starého vodního zákona. Vodovodní řad má povahu vodovodní sítě vedoucí od zdroje vody, z níž vedou odbočky ke koncovým spotřebitelům. Potrubí žalobců lze podle krajského soudu analogicky přirovnat k vnitřnímu vodovodu, který podle § 2 odst. 7 zákona o vodovodech a kanalizacích není vodním dílem.

34) S těmito úvahami krajského soudu se Nejvyšší správní soud v zásadě ztotožnil. Zejména je shledal souladnými s § 55 odst. 3 vodního zákona ve znění účinném od 1. 8. 2010, podle kterého se za vodní díla podle tohoto zákona „*nepovažují zejména jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na jednotlivých pozemcích a stavbách k zachycení vody a k ochraně jednotlivých pozemků a staveb proti škodlivým účinkům povrchových nebo podzemních vod, jakož i jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků k akumulaci odpadních vod (žumpy) a vodovodní a kanalizační přípojky, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak.*“ Citované ustanovení oproti dříve platné dikci rozšířilo okruh staveb a zařízení, které se nepovažují za vodní díla, neboť dřívější taxativní výčet nahradilo výčtem demonstrativním. Podle důvodové zprávy k této změně totiž „*není účelné, aby za vodní díla bylo považováno jakékoliv i jednoduché zařízení mimo koryta vodních toků nebo žumpa.*“ [srov. zvláštní část důvodové zprávy k bodu 95 vládního návrhu zákona č. 150/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk č. 895/0, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 5. volební období, 2006 - 2010]. Sporné potrubí lze považovat za takové jednoduché zařízení, které plní funkci obdobnou vodovodní přípojce nebo vnitřnímu vodovodu. Nelze jej považovat za funkčně samostatnou stavbu nebo část stavby, o níž by bylo účelné vést samostatné řízení, neboť bez napojení na zdroj vody a na zásobovanou nemovitost ztrácí své opodstatnění.

35) Nejvyšší správní soud však nepřisvědčil názoru krajského soudu, že na sporné potrubí nelze vztáhnout stavební povolení ani kolaudační rozhodnutí vydané na rodinný dům žalobců. Takový názor by totiž ponechal sporné potrubí i nadále v právním vakuu a nezohlednil dobrou víru žalobců ani skutkové okolnosti projednávané věci. Sporné potrubí není vodním dílem; ze správního spisu je nepochybné, že bylo od počátku zamýšleno a budováno jako doplňková stavba ke stavbě rodinného domu za účelem zásobovat tento dům pitnou vodou ze soukromé studny. Bez zajištění tohoto zásobování ostatně nemohlo být podle soudobých stavebních předpisů vydáno ani stavební povolení, ani kolaudační rozhodnutí k rodinnému domu.

36) Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. Protože rozhodovací důvody krajského soudu v podstatné míře obstály, je pro stěžovatele v dalším řízení závazný právní názor krajského soudu korigovaný právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, čj. 8 Afs 15/2007 – 75).

37) Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci byli úspěšní, proto mají právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náhradu nákladů řízení představuje odměna zástupkyně a její hotové výdaje (srov. § 57 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud vyčíslil náklady řízení v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb ve znění rozhodném ke dni podání kasační stížnosti (dále jen „advokátní tarif“). Podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 12 odst. 4, § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 advokátního tarifu náleží zástupkyni odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání vyjádření ke kasační stížnosti ve výši 4960 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon; celkem tedy 5260 Kč. Tuto částku je stěžovatel - žalovaný povinen zaplatit žalobcům k rukám jejich zástupkyně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

38) Nejvyšší správní soud nepřiznal zástupkyni žalobců odměnu a náhradu hotových výdajů za převzetí a přípravu zastupování v řízení o kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu. Účelem tohoto ustanovení je kompenzovat advokátovi čas potřebný k tomu, aby se seznámil se spisem a s rozhodnými okolnostmi případu. Ze spisu krajského soudu vyplývá, že advokátka se seznámila se spisem a s rozhodnými okolnostmi případu již v řízení před krajským soudem, byť jako advokátní koncipientka na základě substituční plné moci udělené jí předchozí zástupkyní žalobců. Za tento úkon právní služby již krajský soud přiznal odměnu předchozí právní zástupkyni; v řízení o kasační stížnosti jej proto advokátka nemůže nárokovat podruhé, byť v tomto řízení vystupuje jako procesně samostatný zástupce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu